

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

Сергій СМЕРІЧЕВСКИЙ

«26» 09

2022р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«27» 09

2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Трансфертне ціноутворення в обліку»

Освітньо-професійна програма: «Облік і аудит»

Галузь знань:

07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність:

071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	6	120/4,0	38	19	-	63	-	-	Диф. залік 6с
Заочна	6, 7	120/4,0	8	4	-	108	К (ДВ-7с	-	Диф. залік 7с
стн	4	120/4,0	38	19	-	63	-	-	Диф. залік 4с

Індекс: НБ-6-071/21-3.9

Індекс: НБ-6-071з/21-3.9

Індекс: НБ-6-071/21 (стн)-3.9

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення в обліку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.09-01-2022
		Стор. 2 із 12	

Робочу програму навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення в обліку» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Облік і аудит», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-6-071/21, № РБ-6-071/22, НБ-6-071/21 (стн), № РБ-6-071/22(стн) та № НБ-6-071з/21, № РБ-6-071з/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
обліку та оподаткування

 Інна АФАНАС'ЄВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Облік і аудит», спеціальності 071 «Облік і оподаткування» – кафедри фінансів, обліку та оподаткування, протокол № 9 від «22» 08 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми Інна АФАНАС'ЄВА

Завідувач кафедри Тетяна КОСОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФЕБА, протокол № 1 від «29» 08 2022 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1.Зміст навчальної дисципліни.....	6
2.2.Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	6
2.3.Тематичний план.....	8
2.4. Контрольна (домашня) робота (ЗФН).....	8
2.5.Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН).....	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем знань та вмінь	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) «Трансфертне ціноутворення в обліку» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни в галузі науки та системі професійної підготовки фахівця з обліку та аудиту. Дана навчальна дисципліна є важливою складовою частиною комплексу дисциплін професійної підготовки, знання яких дозволить розширити та сформувати високий рівень практичних професійних знань з трансфертного ціноутворення. Дана дисципліна дозволить майбутнім спеціалістам вибирати методи трансфертних цін, формувати документацію та звітність з трансфертного ціноутворення.

Метою викладання дисципліни є опанування здобувачами вищої освіти теоретичних та практичних аспектів визначення контрольованих операцій, ведення документації з трансфертного ціноутворення та складання звітності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення нормативного забезпечення трансфертного ціноутворення;
- аналіз методів для визначення трансфертних цін;
- опанування теоретичних основ і набуття практичних навичок складання документації з трансфертного ціноутворення
- вивчення методики складання звітності з трансфертного ціноутворення.

1.2. Які результати навчання дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Результати навчання: застосуванню нормативного законодавства у сфері трансфертного ціноутворення, порядку визначення контрольованих операцій, використанню різних методів для визначення трансфертних цін, веденню документації та звітності з трансфертного ціноутворення.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПРН6. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН7. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Трансфертне ціноутворення в обліку»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.09-01-2022

Стор. 5 із 12

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорії та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК4. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

ФК9. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін як «Господарське право», «Основи функціонування економіки на мікро-, макро-, та мезо рівнях», «Податкова система» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Управлінський облік», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

- навчального модуля №1 «Практика застосування трансфертного ціноутворення» який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Практика застосування трансфертного ціноутворення»

Інтегровані вимоги модуля №1:

Знати:

- сутність і методи ціноутворення;

- нормативне забезпечення трансфертного ціноутворення;

- критерії визнання операцій контрольованими;
- методи визначення трансфертних цін;

Вміти:

- застосовувати різні методи ціноутворення;
- визначати ринкову та звичайну ціну товарів;
- застосовувати методи трансфертного ціноутворення;
- оформлювати документацію з трансфертного ціноутворення;
- складати звітність з трансфертного ціноутворення.

Тема 1. Поняття та методи ціноутворення.

Суть ціноутворення. Методи ціноутворення. Метод «директ-костинг». Метод порівняльності конкурентних цін. Метод, орієнтований на попит. Методи, засновані на параметрах продукції (параметричні методи). Визначення первісної вартості товарів в торгівлі. Формування продажної ціни товарів. Калькуляція як основа формування ціни у виробництві.

Тема 2. Звичайна ціна операції.

Випадки в яких звичайна ціна впливає на об'єкт оподаткування. Визначення звичайної ціни. Визначення ринкової ціни. Джерела інформації про стан ринкових цін. Документальне підтвердження звичайної ціни. Експертна оцінка майна. Зміна ціни договору в обліку сторін. Зменшення вартості неякісного товару. Зміна ціни у зв'язку зі зміною валютного курсу. Документальне оформлення зміни ціни.

Тема 3. Поняття трансфертного ціноутворення.

Міжнародне законодавство у сфері трансфертного ціноутворення. Принцип «втягнутої руки». Українське законодавство у сфері трансфертного ціноутворення. Обґрунтування ділової мети: український та зарубіжний досвід. Тест ділової мети.

Тема 4. Сутність контрольованих операцій та пов'язані особи.

Критерії визнання операцій контрольованими. Правила розрахунку доходів для критеріїв. Наслідки визнання операції контрольованою. Застосовування критеріїв визнання пов'язаних осіб при визначенні контрольованих операцій. Перелік країн, операції з якими є контрольованими. Пов'язані особи в ПКУ. Пов'язані особи в НП(С)БО. Критерії пов'язаних осіб згідно з НП(С)БО та ПК.

Тема 5. Методи визначення трансфертних цін.

Загальний підхід до аналізу контрольованих операцій. Вибір методу визначення трансфертних цін. Метод порівняльної неконтрольованої ціни. Метод ціни перепродажу. Метод «витрати плюс». Метод чистого прибутку. Метод розподілу прибутку. Комбінація методів трансфертних цін.

Тема 6. Документація з трансфертного ціноутворення.

Зміст документації з трансфертного ціноутворення. Вимоги з оформлення документів щодо контрольованих операцій. Документування контрольованих операцій. Глобальна документація з трансфертного ціноутворення. Звіт у розрізі країн міжнародної групи компаній. Економічний аналіз в рамках документації по трансфертному ціноутворенню. Повідомлення про участь у міжнародній групі компаній. Інформація, яка відображається та структура повідомлення про участь у міжнародній групі компаній.

Тема 7. Звітність з трансфертного ціноутворення.

Трирівнева звітність з трансфертного ціноутворення. Звіт про контрольовані операції. Склад звіту про контрольовані операції. Правила та порядок заповнення звіту про контрольовані операції. Заповнення основної частини. Додатки до звіту. Строки подання звітності. Звіт і декларація з податку на прибуток.

Тема 8. Договір з податковими органами про регулювання цін.

Зарубіжний досвід. Порядок попереднього узгодження цін у контрольованих операціях великими платниками податків. Реєстр великих платників податків. Договір про попереднє узгодження ціноутворення. Умови договору. Попереднє обговорення основних умов укладення договору між платником податків і ДФС України. Заява про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях.

Тема 9. Податковий контроль та перевірки у трансфертному ціноутворенню.

Моніторинг та перевірки цін у контрольованих операціях. Відповідальність за порушення правил трансфертного ціноутворення. Відповідальність за порушення вимог ПК до звітності з трансфертного ціноутворення. Відповідальність за порушення строків подання документації. Процедура призначення і проведення податкової перевірки з приводу трансфертного ціноутворення. Порядок надання інформації у разі отримання запиту контролюючого органу.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення в обліку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.09–01–2022
		Стор. 8 із 12	

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Практика застосування трансфертного ціноутворення»									
1.1	Поняття та методи ціноутворення.	6 семестр				6 семестр			
		12	2 2	2	6	10	-	-	10
1.2	Сутність контрольованих операцій та пов'язані особи.	12	2 2	2	6	12	2	-	10
1.3	Поняття трансфертного ціноутворення.	12	2 2	2	6	8	2	-	6
1.4	Сутність контрольованих операцій та пов'язані особи.	12	2 2	2	6	7 семестр			
						11	-	-	11
1.5	Методи визначення трансфертних цін.	12	2 2	2	6	11	-	-	11
1.6	Документація з трансфертного ціноутворення.	12	2 2	2	6	11	-	-	11
1.7	Звітність з трансфертного ціноутворення.	12	2 2	2	6	15	2	2	11
1.8	Договір з податковими органами про регулювання цін.	12	2 2	2	6	10	-	-	10
1.9	Податковий контроль та перевірки у трансфертному ціноутворенню	13	2 2	2 1	6	12	2	-	10
1.10	Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	-	-	-	8	-	-	8
1.11	Модульна контрольна робота №1	11	2	-	9	-	-	-	-
1.12	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	12	-	2	10
Усього за модулем №1		120	38	19	63	120	8	4	108
Усього за навчальною дисципліною		120	38	19	63	120	8	4	108

2.4. Контрольна (домашня) робота (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується у сьомому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачем вищої освіти у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в трансфертного ціноутворення.

Для здобувачів ЗФН – теми та завдання до контрольної (домашньої) роботи розробляються авторами робочої програми. Вказані навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри, доводяться до відома

здобувача вищої освіти індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій. Номер варіанту теоретичної частини та завдання дорівнює сумі трьох останніх цифр індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Час, потрібний для виконання контрольної (домашньої) роботи – до 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, навчальна дискусія, дослідницький метод, тестування, презентація.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні практичних завдань щодо визначення контрольованих операцій, формуванні документації та звітності з трансфертного ціноутворення.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Господарський кодекс України: Кодекс України, Закон від 16.01.2003 р. №436-IV (зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

3.2.2. Податковий Кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

3.2.3. Брехов С. С., Кошук Т. В., Вареня В. О. Встановлення відповідності умов контрольованих операцій з виробництва на замовлення вимогам законодавства з трансфертного ціноутворення. К.: Юстініан, 2014. 184 с.

3.2.4. Жукова О. В. Трансфертне ціноутворення: український варіант. К.: Юстініан, 2018. 183 с.

3.2.5. Шкварчук Л. О. Ціноутворення: підручник. К.: Кондор, 2008. 460 с.

3.2.6. Фаріон І. Д., Писаренко Т. М. Управлінський облік: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 792 с.

Допоміжна література

3.2.7. Про затвердження форми та Порядку складання Звіту про контрольовані операції: Наказ Міністерства фінансів України від 18.01.2016 №8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0187-16#Text>.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення в обліку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.09-01-2022
		Стор. 10 із 12	

3.2.8. Настанови ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб. URL: <http://sfs.gov.ua/data/material/000/021/80820/0.pdf>.

3.2.9. Про затвердження Порядку розрахунку діапазону цін (рентабельності) та медіани такого діапазону для цілей трансфертного ціноутворення: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 381. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/381-2015-%D0%BF#Text>.

3.2.10. Атамас П.Й. Управлінський облік : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2009. 440 с.

3.2.11. Горбачова О. М., Богушко О. М. Ціноутворення: Конспект лекцій. К.: Національний авіаційний університет, 2007. 92 с.

3.2.12. Афанас'єва І. І, Труш І. В. Державний контроль трансфертного ціноутворення у сфері зовнішньоекономічної діяльності. *Фінанси: теорія і практика: тези доп. XII Міжн. наук.-практ. інтернет конф.* (17 грудня 2021, м. Київ). К.: НАУ, 2021. С. 48-50.

3.2.13. Малинка К.С., Поліщук С.В. Проблеми функціонування трансфертного ціноутворення в Україні та напрямки його удосконалення в умовах невизначеності економіки. *Науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*, 2019. С. 53-59.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3.3.2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

3.3.3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

3.3.4. Електронна бібліотека. URL: <http://pidruchniki.com.ua/>

3.3.5. Бібліотека економіста. URL: <http://www.library.if.ua>

3.3.6. Головбух. URL: <https://www.golovbukh.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
6-7 семестр		
Модуль №1 «Практика застосування трансфертного ціноутворення»		
Види навчальної роботи	бали	бали
Відповіді на практичних заняттях	30	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення в обліку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.09-01-2022
		Стор. 11 із 12	

Виконання тестових завдань	10	20
Виконання задач на практичних заняттях	20	20
Виконання ситуаційних завдань	20	–
Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	–	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач має набрати не менше</i>	48	–
Підсумкова семестрова контрольна робота	–	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	–
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем вищої освіти за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки здобувача вищої освіти, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Трансфертне ціноутворення в обліку»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.09-01-2022

Стор. 12 із 12

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	27.09.22	Рігерідо Мешинка	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				